

Malachovské noviny

Občasník ObÚ a občianskych združení v Malachove

číslo 1 – apríl 2016, X. ročník

Prírodovedný krúžok v Malachove

Deti z Malachova mali možnosť nahliadnuť do tajov chovateľstva. Na prírodovednom krúžku odobrali zo včelnice melivo pre veterinárne vyšetrenie. Veľa sa naučili od skúseného chovateľa o liahnutí hrabavej hydiny, ale väčšinu času strávili s krkavcom Marvinom. Krmili ho, učili sa o jeho výžive a o základných sokoliarskych pomôckach. Postupne sa začali zoznamovať s výcvikom a vyskúšali si prvé prílety na rukavicu. V lese rozoznávali stromy podľa spadnutých listov a skúmali pobytové znaky divo žijúcej zveri. Ako povedal vedúci krúžku, deti sú veľmi šikovné a je radosť s nimi spolupracovať. Viac fotografií nájdete **vo fotogalérii na strane 6**.

V čísle nájdete:

- Harmonogram zberu odpadov pre rok 2016
- Tvorbu našich detí
- Fotogalériu
- Pozvánky

SLOVO STAROSTKY

Konečne vyšlo slnko, príroda sa začína zelenáť a my máme hneď úsmev na tvárach a nálada sa zlepšuje Priam človeka ťahá zobrať do ruky metlu, motyku, či rýľ a rozhybať si po dlhej a pochmúrnej zime všetky kosti. Veľmi si vážim všetkých tých, ktorí vidia aj veci verejné a nielen svoj súkromný "piesoček". Sú ochotní pomôcť a zveľadiť našu obec i jej okolie.

Len je škoda, že sú to v podstate stále tí istí ľudia, malá hŕstka ľudí a ostatní len očkávajú, že to urobí niekto iný

Mám dojem, že čím ďalej tým viac ľudí chce bývať na dedine, ale správať sa ako "mešťania". Ale zabúdame, že v meste má mestský úrad k dispozícii zamestnancov rôznych profesií, disponujú oveľa vyšším rozpočtom, v ktorom je priamo uvedená položka údržby a skrášľovania mesta. My takú vymoženosť nemáme Máme štyroch aktívnych pracovníkov (dvoch mužov a dve ženy) s obmedzeným počtom pracovných hodín a tí aj keby čo robili, nemôžu postihnúť všetko. Preto by som bola rada, keby sme sa vrátili v mysli o nejaké tie roky naspäť a oživil si, ako to fungovalo vtedy. Ľudia sa starali nielen o svoje dvory, ale aj o priestory pred plotom, kosili, zamestali, čistili jarky, čistili "svoje úseky" potoka... Uvedomovali si, že je to aj po tej praktickej (nielen estetickej) stránke v ich vlastnom záujme, lebo keď prišli lejaky, netieklo im do dvorov, že vysoká tráva pred domom nielen kazí dojem, ale aj spôsobuje alergiu Nebolo by možné sa k takémuto modelu vrátiť? Bol by to naozaj taký neprekonateľný problém? Myslím, že každý z nás vie presne, čo má "obec" dať nám, ale vieme aj to, čo máme my dať "obci"? Každý z nás má svoje práva, ale nezabúdajme na to, že aj povinnosti. Veľmi často počúvam ako bolo voľakedy dobre, ako si boli ľudia bližší, ako nevládla medzi nimi ľahostajnosť, vážili a ctili si starších, susedov

Ale to predsa nie je v tej ktorej dobe, to je len a len v nás, je len na nás ako chceme žiť. Či budeme ruku len natrčať, alebo ju aj ponúkame pre veci verejné. Obec by nemala byť len miestom, kde keď prideme domov, zavrieme dvere a už komunikujeme, kritizujeme, napomíname, navrhujeme ako by sa čo malo urobiť iba cez internet. Obec by mala byť bezpečným a krásnym miestom, kde môžeme všetci spokojne žiť, vychovávať deti, miesto, kde sa ľudia stretávajú, neignorujú akcie, ktoré im niekto druhý prichystá a ponúkne, kde sa navzájom podporujeme a pomáhame.

pokračovanie na strane 2

SLOVO STAROSTKY OBCE

dokončenie zo strany 1

Uvedomme si, že ak sa uzatvárame a žijeme len sami pre seba, ochudobňujeme sa a podľa mňa, škodíme si tým Spomeňme si na svoje detstvo, aké bolo krásne a bohaté Ja viem, doba je iná, ale skúsme sa na to nevyhovárať, ľudia sú ľudia a záleží len na nás... Ale to predsa nie je v tej ktorej dobe, to je len a len v nás, je len na nás ako chceme žiť. Či budeme ruku len natrčať, alebo ju aj ponúkame pre veci verejné. Obec by nemala byť len miestom, kde keď prideme domov, zavrieme dvere a už komunikujeme, kritizujeme, napomínáme, navrhujeme ako by sa čo malo urobiť iba cez internet. Obec by mala byť bezpečným a krásnym miestom, kde môžeme všetci spokojne žiť, vychovávať deti, miešti, kde sa ľudia stretávajú, neignorujú akcie, ktoré im niekto druhý prichystá a ponúkne, kde sa navzájom podporujeme a pomáhame. Uvedomme si, že ak sa uzatvárame a žijeme len sami pre seba, ochudobňujeme sa a podľa mňa, škodíme si tým Spomeňme si na svoje detstvo, aké bolo krásne a bohaté Ja viem, doba je iná, ale skúsme sa na to nevyhovárať, ľudia sú ľudia a záleží len na nás...

Bola by som rada, keby sme neboli takí zhovievaví k nesprátnikom, ktorí devastujú, či ničia naše okolie. Pokiaľ budeme ticho tolerovať, že ten a ten pravidelne vylieva nejaké "svinstvo" do potoka, že vynáša smeti do prírody, že ničí informačné tabule, že vypúšťa žumpu na cestu, že kopí smeti okolo kontajnerov určených pre chatárov, že sa nájdu domácnosti, ktoré nemajú svoje smetné nádoby a tým pádom smeti nosia kade tade, že ohrozujú svojou bezohľadnosťou súkromný majetok suseda, že pre svoje pohodlie neberie ohľad vľavo ani vpravo a tak ďalej, a tak ďalej, nebude sa nám dobre a pokojne žiť. Jedného bude hnevať, že si to niekto dovoľí urobiť, druhého, že je priamo poškodzovaný, tretieho, že aj vie, kto je vinný, ale "musí sa" tváriť ako mŕtv

chrobák. No nebolo by lepšie bez podobných zbytočností?

Nemyslím si, že je nutné a potrebné, aby niektorí spoluobčania na verejnosti ventilovali svoje frustrácie. Tým, že na mňa niekto nakričí a bude vulgárny, veci sa dopredu nepohnú. Som k dispozícii či v kancelárii, alebo ak niekto veci nevie riešiť osobne, máme na vchodových dverách schránku, do ktorej sa môžu hádzať podnety. Toto nepíšem preto, že by som neznesla pár "vrelých" slov, ale ak chce niekto niečo vedieť, je lepšie priamo sa opýtať

Viem, že Vás niektorých zaujíma, či čerpáme peniaze z eurofondov. Vec sa má tak, že aby sa to dalo urobiť, musí byť najskôr výzva. Tie sú na konkrétne veci. Ak sa nejaká objaví, ktorú by sme mohli využiť, peniaze sa potom musia minúť presne na požadovanú vec a na nič iné. Pokiaľ sa už v obci na niečo čerpali, je veľmi nepravdepodobné dostať financie na tú istú vec. Tak je to napr. s cestami. Na opravu cesty od Stúp už musím zohnať peniaze niekde inde a to je veľmi ťažká a zdĺhavá úloha. Mám v pláne čo najskôr aspoň opraviť diery na tomto úseku. Máme podaných viacero ďalších projektov na rôzne veci - napríklad modernizácia a doplnenie verejného rozhlasu, rekonštrukcia kultúrneho domu, doplnenie verejného osvetlenia a mnoho ďalších - ale zatiaľ buď neprišli odpovede, alebo nám ich priamo odmietli.

Viem, že Vás trápia vypadané kocky pred obchodom Firma, ktorá to kladla, tu bola počas reklamačného obdobia viackrát, ale opravy vydržali len nejaký čas. Už tu boli tri ďalšie firmy, ktoré som oslovila, ale bohužiaľ všetky odmietli túto zákazku. Ani jedna sa nechcela do tejto práce pustiť, keďže je zle urobené podlažie, oprava by bola nedostatočná. Pátram ďalej čo s tým Chodník popred kultúry dom bude opravený. Pripravujem verejný obstarávanie na rekonštrukciu strechy na budove ZŠ s MŠ, ktorá bude prebiehať v lete.

Tak isto neustále pracujem na vybavení všetkého potrebného na zaasfaltovanie cesty na Diel a cesty na Záhumnie.

Chcela by som poďakovať všetkým tým, ktorí sú ochotní a v rámci svojich schopností a možností akýmkoľvek spôsobom obci - a tým pádom nám všetkým - pomôcť. Sú to hlavne dôchodcovia, záhradkári, mladí SPAMisti, divadelníci, OZ Malachovská škola, TJ Slovan Malachov, OZ Malachovská dolina.....

Zároveň by som chcela požiadať všetkých majiteľov odstavených "vecí" (rôzne vraky nepojazdných áut, vlečky, privesy, starý noviny stánok...) popri ceste, aby ich podľa možnosti odstránili, upratili priestory, ktoré využívajú a všetkých, aby dbali o svoje okolie, nevyhazovali svoje pozemky a namiesto pálenia haluziny radšej zavolali mne (0918 36 36 29) a dohodneme sa, čo s tým.

Na záver by som chcela ešte raz pripomenúť, že od 1.1.2016 sme všetci povinní separovať odpad. Takže by som Vás rada upozornila na skutočnosť, že spoločnosti, ktoré nám vyvážajú komunálny a separovaný odpad majú oprávnenie kuka nádoby ako aj veľké farebné kontajnery skontrolovať a vyvodíť dôsledky. Prosím Vás, berte to vážne a snažte sa hádzať odpad tam, kde patrí, aby sa nestalo, že nám nejaké nádoby nevyvezú, alebo spoplatnia navyše. Do každej domácnosti prišli žlté vrecia s informačným letákom, tak sa prosím, priložené inštrukcie držte. Za pochopenie ďakujem. Prajem vám všetkým krásne, slnečné, ničím nerušené leto a ďakujem vám za pomoc a ústretovosť, ale aj za odhaľovanie vandalov, ktorí škodia nám všetkým.

Vynasnažím sa ešte viac a zo všetkých síl pracovať pre blaho nás všetkých a urobiť všetko, čo bude možné, aby sme mali krásnu a modernú dedinu. Ďakujem všetkým rodičom, ktorí zapísali svoje ratolesti do našej školy. Jedným z prváčikov bude aj môj syn Hugo.

Vaša starostka

TAK TOTO NIE

Milí spoluobčania,

mrzí ma, že musím aj naďalej pokračovať v tomto duchu a uverejňovať články v kritickom okienku. Je pre mňa sklamaním, že niektorí občania nerespektujú moje telefonické upozornenia, moje výzvy v mailoch, na sociálnych sieťach a v obecnom rozhlase, nerespektujú všeobecne záväzné nariadenia obce, ani zákony.

Prvá kritika sa týka všetkých majiteľov voľne pohybujúcich sa psov po dedine. Keďže sa množia upozornenia od občanov a moje výzvy nestačia, začali sme posilať písomné upozornenia. Každý majiteľ psa je povinný rešpektovať všeobecne záväzné nariadenie obce (ďalej len

... kontajnery pre chatárov ...

"VZN") č. 103/2015 alebo zákon, ktorý pojednáva o tejto problematike (§ 4 ods. 1 zákona č. 282/2002 Z. z.). Pri nedodržaní upozornenia bude obec Malachov nútená začať voči "neporiadnym" majiteľom psov priestupkové konanie, čím im zbytočne vzniknú finančné výdavky (pokuta a trovy konania). Všetci určite vieme pochopiť, keď psík ujde raz, dva krát, no keď sa to už stáva pravidlom, to nemôžeme akceptovať.

Ďalšia vec sú smeti a kontajnery. Opäť všetkých vyzývam k rešpektovaniu toho, že kontajnery pod Skalkou sú určené výlučne pre chatárov, ktorí si za ne platia.

pokračovanie na strane 3

TAK TOTO NIE

dokončenie zo strany 2

Ku koncu týždňa už nemajú ani kam vysypať svoje smeti, pretože keď sa Vám (ja viem, že sa tu nájdú dotyční občania) nezmesia do kontajnerov, hodíte ich mimo, čím nielen devastujete životné prostredie, ale aj lákate divú zver. Nehovoriac o tom, že likvidácia týchto skládok stojí nemálo času aj prostriedkov. Prosím, rešpektujte to - svoje smeti si hádzte do svojich kuka nádob (je povinnosťou každého mať vlastnú nádobu na odpad - viem, že sú medzi nami aj takí, ktorí nerešpektujú ani toto a odpad hádžu kam príde) a ostatný odpad patrí do zberného miesta, ktoré v Malachove máme.

Chcela by som tiež touto formou vyzvať všetkých občanov, ktorí si už roky neplnia svoju povinnosť vyplývajúcu z VZN č.

... kontajnery pre chatárov ...

109/2015 o miestnych daniach a miestnom

poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, aby si prišli svoje dlhy vyplatiť na obecný úrad (veď sa vieme dohodnúť aj na splátkovom kalendári). V opačnom prípade budeme nútení takýmto dlžníkom prestať zabezpečovať odvoz komunálneho odpadu.

Vyzývam všetkých, ktorí dlhodobo využívajú verejné priestranstvá na parkovanie svojich motorových vozidiel, aby ich buď pripravovali, alebo si prišli na OÚ po predpísané tlačivo a zaplatili príslušnú daň. Vyplýva to ako povinnosť pre všetkých daňovníkov z platného VZN obce Malachov č. 109/2015 § 9, ods. 3). Podrobnejšie informácie sa dozviete na obecnom úrade.

Za pochopenie ďakujem.

Vaša starostka

ZASLÚŽIA SI POCHVALU

STAROSTKA ĎAKUJE

Som veľmi rada, milí moji spoluobčania, že môžem pokračovať v písaní tejto rubriky, že

... ide sa do lesa ...

opäť mám možnosť niekomu sa poďakovať za nezištnú pomoc pri skrášľovaní či skvalitňovaní bývania v našej krásnej dedinke. Veľmi si Vás všetkých vážim. Moje veľké ĎAKUJEM tentokrát patrí hlavne:

1. Matúšovi Bedrikovi, Milanovi Mojžišovi, Matúšovi Gregorovi, chlapcom - Martinovi Ťažkému, Marekovi Oravcovi a Andrejovi Oravskému s rodinou Pavlovičovou z Petržalky za vyplnenie a vyčistenie časti cesty cez Háj na Pršany,

2. našim záhradkárom a dôchodcom za ich neustále brigády v okolí,

3. občianskemu združeniu Malachovská dolina za brigádu pri Malachovskom múzeu,

4. občianskemu združeniu SPAM, za brigádu a ich nadšenie pri čistení okolia Malachova od "špiny",

5. Michalovi Rosenbergerovi, Martinovi Pálovi a našim aktívnym pracovníkom za ich neustále odstraňovanie čiernych skládok,

6. občianskemu združeniu Malachovská škola, viem, že opäť 1.mája pripravujú brigádu v areáli ZŠ s MŠ,

7. občianskemu združeniu Vidiečanky za ich chuť pripravovať nám všetkým rôzne akcie a spoločenské vyžitie.

8. divadelníkom, za každoročné divadelné

predstavenie, za neustále vylepšovanie javiska a priestorov okolo, za pomoc pri akciách a za pomoc a zapožičiavanie ich vybavenia každému, kto o to požiada,

9. pani Žabkovej za neúnavnú a dlhoročnú starostlivosť o našu knižnicu,

...zimná brigáda ...

10. žienkam z Červeného kríža, za všestrannú pomoc a ochotu stať vždy v "prvej línii" Všetkým Vám patrí moje obrovské ĎAKUJEM a dúfam, že budeme aj naďalej spolupracovať v rovnako priateľskej a príjemnej atmosfére.

Vaša starostka

... vrecia boli čoskoro plné ...

Novinky zo školy

Čo je nové v našej škole?
Operu sme videli,
na "Kocúra v čizmách"
sme sa veľmi tešili.

Potom prišli Fašiangy,
v maskách sme sa zišli,
na výbornom karnevale
ochutnali šišky.

Pekné Rómky - učiteľky
zaspievali všetkým,
detičky sa zabavili,
aj rodičov vykrútili.

Keď mala prísť Veľká noc,
Morenu sme spálili,
do potoka hodili
a vajíčka zdobili.

Aj v kaštieli sme boli,
horniny spoznali,
ozajstným kladivom
kameň sme drvili.

Učíme sa angličtinu,
hráme na flautičkách,
na ihrisku športujeme,
spev a tanec milujeme.

A tí naši predškoláci,
šikovníci veľkí,
zapísať sa boli
do tej našej školy.

Celá naša škola
jarou len tak kvitne,
malí aj tí väčší,
snažili sa všetci,
vyzdobiť si triedy,
nástenky či schody
krásnymi výtvmi,
čo srdce potešia,
aby sme s radosťou
do školy chodili
a to, čo tu máme,
s láskou si vážili.

učiteľ/ka 1.-2.roč.
Monika Jurková

... vynesli sme Morenu a privítali jar ...

MAMIČKE

Ďakujem ti, mamička,
že ma stále chrániš,
bozkávam ťa na líčka,
ja ťa veľmi ľúbim!
žiaci 1.-2.roč.

STARKEJ

Som rád,
že mám dobrú starkú,
veľké srdce má,
aj keď ťoľko nevládze už,
vždy ma pohladká.
žiaci 1.-2.roč.

MALACHOV

Malachov je dedinka,
krásna, hrdá, malinká.
Každý si je istý,
že je na ňu pyšný.

Všetci si tu žijeme,
prírodu si chránime,
čierne skládky odmietame,
v kultúraku sa zabávame.

Máme tu aj ihrisko,
sme športovci veľkí,
nech nám dlho vydrží,
chráňme si ho všetci!
žiaci 1.-2.roč.

... karneval...

... náš víťazný pohár...

... Hviezdoslavov kubín...

NAŠA ŠKOLA

Naša škola krásna je,
zvnútra ba aj zvonku,
radi sa v nej učíme,
čítame a kreslíme.

Máme nové tabule,
skrinky ba aj lavice,
nepotrebné papiere,
zbierame do krabice.

A my žiaci z Malachova,
múdre hlávky máme,
našu krásnu obec,
veľmi radi máme.
žiaci 1.-2.roč.

F
O
T
O

Pixiz

G
A
L
É
R
I
A

UPOZORNENIE

Školské ihrisko bolo schválené na základe prevádzkového poriadku, v ktorom sú uvedené podmienky prevádzky a zásady ochrany zdravia návštevníkov a zamestnancov zariadenia. Od mája bude pri ihrisku informačná tabuľa. Tam budú všetky oznamy týkajúce sa činnosti na ihrisku vrátane prevádzkového poriadku. Ihrisko sa bude ZAMYKAŤ. Vstup na umelú trávu je LEN V TENISKÁCH. Služi predovšetkým pre činnosť detí a žiakov ZŠ s MŠ, ale naším cieľom je, aby čo najviac malachovských detí športovalo. Všetko je možné, ak sa dodržia PRAVIDLÁ. Kto ho bude chcieť seriózne využívať, nebude mu problém vziať si kľúč na podpis a prevziať zodpovednosť za prípadné vzniknuté škody. Neustále vylomená bránička je neúcta voči tým, ktorí zbierali fľaše, aby sme tu ihrisko mali.

Pozor, je to školský areál. Vulgárne vyjadrovania a bitky sem nepatria!
Milí rodičia, pomôžte nám po prevádzke školy udržať športovú kultúru?

Pozvánka

Dňa 21. 5. 2016 o 9:00 hodine

sa bude konať na školskom ihrisku

**"Hokejbalový turnaj
o pohár starostu obce Malachov".**

Turnaj je určený pre deti 1. stupňa ZŠ.
Treba si priniesť: obuv na umelú trávu, hokejku, hokejové rukavice a chrániče na nohy.

**Záujemcovia sa môžu prihlásiť do 15. 5. 2016
na číslach 0910 977 64, 0905 475 781.**

Štartovné na družstvo 5,- EURO
Súťažiaci budú mať guláš a nealko zadarmo.

Pozvánka MDD

Pozývame všetky detičky, na

Medzinárodný deň detí v Malachove

ktorý sa bude konať opäť **"na Dieli"**

dňa 28. 5. 2016 so začiatkom o 9:00 hod.!

- rozprávkový les, veľa športových aktivít, guláš, sladká
odmena, darček a príjemné prostredie

**Prihlásiť sa a zaplatiť poplatok 3,- EURO
môžete na Obecnom úrade v Malachove od
2. 5. 2016 do 25. 5. 2016.**

Štart - od obchodu po vyznačenej trase!

3. Malachovský ples

Už tradične OZ Malachovská škola pokračovalo v organizácii Malachovského plesu. Ples sa konal 23. januára 2016 s doteraz najnižšou účasťou plesajúcich! Moderátormi plesu s menšou obmenou bol predseda OZ Malachovská škola Maroš Horník a Zuzana Púpavová. Po slávnostnom otvorení plesu nám valčík zatancoval profesionálny tanečný pár Zuzana Nováková s partnerom.

Potešili sme sa, že obidvaja tanečníci mali pre nás chvíľku času a to hlavne preto, aby sme uvideli našu Malachovčanku Zuzku! Ich vystúpenie malo veľký úspech.

Opäť sme si pochutnali na výbornej večeri z dielne reštaurácie Fishmen. Veľká vďaka aj

ľuďom užitočné. **SRDEČNE ĎAKUJEME** všetkým sponzorom, ktorí nám prispeli na tombolu. Menný zoznam sponzorov, ako aj ceny do tomboly boli k dispozícii na každom stole.

Tak ako som uviedla, že 3. Malachovský ples mal najnižšiu účasť, (aspoň sme mali miesto na tanečnom parkete, aj keď ten bol stále obsadený!), ale zato bol **NAJLEPŠÍ**. Veď sa aj vraví: "Do tretice všetko dobré". Už sme mali skúsenosti z predchádzajúcich rokov, vychytali sme nejaké tie muchy, čo to sme vylepšili, našli sme zatiaľ najlepšiu hudobnú skupinu a to hlavne čo nás teší je, že ľudia odchádzali spokojní v skorých ranných hodinách a prisľúbili účasť aj na ďalšom plesu.

PS: Kamarát, ktorý je veru "parketový lev" a každoročne chodí na viac ako na jeden ples poznamenal: "Tak tento ples bol **TOP**, takto dlho som sa veru zatiaľ nikde nezbával". Tieto slová veru potešia.

Za uvedenú akciu ďakujeme predovšetkým: Ivanovi Barteltovi, Jarke Barteltovej,

... plesová torta...

Marošovi Horníkovi, Zuzane Púpavovej, Peťovi Necpálovi, Linde Zlevskej, Ferovi Zlevskému, Evke Plančárovej, Ľube Kubišovej, Peťovi Kubišovi, Dominike Bičanovej, Soni Čunderlíkovej, Alene Chenevix Trench, Romanovi Ličkoví, Lýdii Boďovej, rodine Vinarčíkovej Mikšíkovej...

za OZ Malachovská škola
Zuzana Púpavová (text, foto)

... a organizátorom plesu bolo ...

našej obsluhu!

Pokračovali sme v programe a to s vystúpením mladšej generácie z tanečnej školy Janette Fáberovej. Počas prestávky, aby sa tanečnice mohli prezliecť, nám osobne Janette Fáberová predstavila svoju tanečnú školu, ako aj zaspomínala na svoje začiatky s tancovaním. Po druhom tanci dievčatá opúšťali sálu s obrovským aplauzom.

Do tanca nám hrala opäť iná skupina, ako po iné roky, a to skupina EXCELLENCE! Boli excelentní!!!

Kto sa zúčastnil aj minuloročných plesov, už netrpezlivo čakal na príchod ľudovej hudby HRON, ktorá zahrala všetky známe, ale ja menej známe ľudové piesne na požiadanie pri každom stole. Mali čo robiť, ale zvládli to naozaj na jednotku.

Dlho očakávaný akt plesov, je veru vždy tombola, veď aj tá naša nebola na zahodenie. Prvá cena sa nám už z vlní osvedčila - televízor a druhá bola premiérová a to živé kozliatko, ktoré výherca venoval práve organizátorovi plesu. S takýmto darom sme veru nepočítali. Ani netušíme čo s ním urobíme, zrejme si pôjdu deti zo ZŠsMŠ Malachov pozrieť k sponzorovi ako kozliatko rastie, čím sa živí a prečo je pre

... kačací tanec...

Waste transport, a.s.

Marius Pedersen

HARMONOGRAM ZBERU ODPADU V ROKU 2016

OBEC MALACHOV

Vzhľadom k tomu, že od 01.07.2016 bude účinný **nový Zákon o odpadoch č. 79/2015**, čo prinesie viacero zmien v odpadovom hospodárstve aj v zbere triedených zložiek komunálneho odpadu, bude harmonogram zberu na 2.polrok

MESIAC	ZMESOVÝ KOMUNÁLNY ODPAD					TRIEDENÝ ODPAD			
						PLASTY	PAPIER	SKLO	
	DEŇ ZBERU					DEŇ ZBERU		FREKVENCIA ZBERU	FREKVENCIA ZBERU
						VRIEC	KONTAJNEROV	KONTAJNEROV	KONTAJNEROV
JANUÁR	4	11	18	25		5	1 x mesačne	1 x mesačne	1 x mesačne
FEBRUÁR	1	8	15	22	29	2	1 x mesačne	1 x mesačne	1 x mesačne
MAREC	7	14	21	25		1,30	1 x mesačne	1 x mesačne	1 x mesačne
APRÍL	4	11	18	25		25	25	19	5
MÁJ	2	9	16	23	30	23	23	17	3,31
JÚN	6	13	20	27		20	20	14	28

2016 upresnený najneskôr do 30.06.2016.

Zber odpadu s obsahom škodlivín bude vyvázaný v dohodnutom termíne na základe objednávky obce.

Spomienky z Kremnických vrchov

V marci 2016 uzrela svetlo sveta cenná publikácia pre všetkých nás, ktorí sú spätí s Malachovom, Kremnickými vrchmi a ľuďmi, ktorých príbehy dávajú týmto miestam zvláštny význam. Ondrej Danko, autor publikácie *Badin a SNP v spomienkach*, v nej spísal spomienky nášho rodáka Jána Šteinsdorfera (r. 1921) na udalosti, ktorých sa ako mladý muž zúčastnil počas Povstania v príľahlých Kremnických vrchoch. Ako uvádza autor, počas práce na knihe o Badíne si uvedomil, že sa dozvedel veľmi málo o činnosti partizánskych skupín v okolitých horách, ktorým pomáhali aj obyvatelia Badína. Preto bol veľmi rád, keď sa mu podarilo objaviť nášho pána Šteinsdorfera, ktorý mu podrobne vylíčil mnohé udalosti na miestach, ktoré sú nám, Badinčanom aj Malachovčanom, veľmi blízke. Zadnú stranu obálky tvorí turistická mapka s vyznačenými miestami, kde sa počas vojny, po potlačení SNP, stretali životné osudy ľudí viacerých národností, ktorých spájala najmä túžba prežiť. Mnohí tu našli svoju smrť, a mnohí sa zachránili vďaka šťastnej náhode, svojej prezieravosti či odvahe. Všetci v horách však boli závislí od pomoci statočných ľudí v okolitých dedinách, najmä žien. V *Spomienkach* nájdeme zmienky o viacerých

našich spoluobčanoch, ktorých potomkovia tu stále žijú, ale aj o takých, ktorí sa už dávnejšie odsťahovali. Text obohacujú dobové fotografie, z ktorých niektoré získal autor aj od potomkov svojich

hrdinov žijúcich mimo Malachova, ako aj niekoľko súčasných fotografií hlavného protagonistu. Dovolím si odcitovať slová autora zo záverečnej kapitoly, pretože sa mi zdajú nanajvýš aktuálne a nali-

ehavé: **"Aj v dnešných pohutých časoch netreba zabúdať na našu povstaleckú históriu, ktorej hlavným krédom bol boj za oslobodenie od nemeckého fašizmu, že sloboda a demokracia nie sú samozrejmosťou, a preto za ne treba bojovať, tak ako aj proti extrémistickým, neonacistickým a neofašistickým prejavom. Hlavne u mladšej generácie treba prebúdzajú záujem o naše neskreslené dejiny, aby prostredníctvom nich pochopili, za čo ich predkovia bojovali, a aké postoje majú zaujať v dnešnej zložitej situácii vo svete."**

Pripomínam, že jednou z možností, ako si pripomenúť tieto udalosti a uctiť pamiatku tých, ktorí v nich stratili svoje životy, je každoročný výstup k Pamätníku sovietskych letcov pod Dolnou skalou v časti Košiare, ktorý nedávno obnovili členovia ZO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Badíne. Výstup, ktorý pokračuje na Hostinec a späť do Malachova, organizuje OZ Malachovská dolina vždy pri príležitosti Boja proti fašizmu 8. mája. Tento rok sa uskutoční dňa 7. mája a pri Pamätníku by sme sa mali stretnúť aj s našimi susedmi z Badína. Všetci ste srdečne pozvaní.

L. Kubišová

Strom roka 2016

Aj tento rok sa môžeme zapojiť do celoslovenskej ankety Strom roka. Občianske združenie Malachovská dolina by chcelo nominovať opäť strom z Malachova, alebo jeho okolia. Cieľom ankety je upozorniť na staré, vzácne či ohrozené stromy. Takýmto spôsobom je možné aj pomôcť stromom, ktoré potrebujú ošetrovanie, keďže jedna z cien pre víťazov je práve odborné ošetrovanie stromu. Ak viete o strome, ktorý je niečím zaujímavý, dajte nám vedieť čo najskôr. Uzavierka prihlášok do ankety je 9. mája. Dovtedy musíme mať spracovaný prihlasovací formulár (fotografie, zaujímavosti alebo príbehy a pod.). Pripomíname, že nominovaný strom by mal rásť mimo lesa. Prípadné typy posielajte na adresu malachovska.dolina@gmail.com, môžete napísať aj na Facebook, alebo kontovať osobne autora tohto príspevku. Ako inšpiráciu pridávame fotografie čerešní na Dieli, ktoré sme prihlásili minulý rok.

Text: Adam Lichý
Foto: Robert Hovorič

... foto archiv...

Výstavy Mira Bárdiho

V dňoch 29. februára - 13. marca 2016 si návštevníci historickej Radnice na Námestí SNP mohli pozrieť dve desiatky olejomalieb Miroslava Bárdiho. Vystavoval tam obrazy vytvorené počas pobytov v plenéri v prostredí krajiny alebo mestskej či dedinskej architektúry. Krajinomalba bola zastúpená väčšinou pohľadmi na okolie Banskej Bystrice a Malachova, na krajinu Podpoľania a najmä kompozíciami z Vysokých Tatier.

je venovaný tajomnej dominante nad Malachovskou dolinou - skalnému bralu Veľstúr s jeho starou slovanskou históriou. Do historizujúcej tematiky patrí aj obraz Jánošík v Klenovci a stvárnenie témy Od Bystrice po Zvolen, čo možno chápať ako vzťah týchto miest v minulosti a ich blízkosť v súčasnosti. Súčasťou výstavy sú aj dve zátišia a tri drevené sochy - polychromovaná dvojica Matej Korvín, jeho manželka Beatrice Aragónska a štylizovaná Motýlia

Časť výstavy tvorili maliarske záznamy architektúry z Banskej Bystrice, Banskej Štiavnice, Španej Doliny i Štrasburgu. Výstava bola doplnená aj niekoľkými zátišiami.

Prvého apríla 2016 sa konala úspešná vernisáž Bárdiho malieb v Galérii na Tehelnej vo Zvolene. Výstava bola koncipovaná ako prehľad tvorby prevažne z posledných 12 rokov, odkedy pôsobí ako umelec v slobodnom povolaní, ktorá pozostávala zo štyroch tematických okruhov. Najdominantnejšou bola téma Balady, ktoré umelec vytvoril podľa obľúbených slovenských ľudových balád. Ich stvárnenie však už nie je záznamom autentického príbehu, holého faktu tragédie a smútku, ktorý v baladách zvyčajne býva, ale reakciou na umeleckú formu ľudovej tvorby a krásu interpretácie hraných a spievaných balád. Krajinársku tvorbu predstavovali obrazy väčších i menších formátov s témami z Vysokých aj Nízkych Tatier, Kremnických hôr, Veľkej Fatry a Podpoľania. Niektoré obrazy vznikli priamo v plenéri, iné v ateliéri na základe kresliarskych štúdií a vizuálnej pamäte. Život umelca v Malachove a zamýšľanie sa nad zaujímavými faktami z histórie jej okolia, viedlo k vytvoreniu kompozície Malachovská banská cesta, ktorá kedysi viedla z medenej Banskej Bystrice cez Malachov a Malachovskú ortuťovú dolinu do zlatej Kremnice. Ďalší obraz

zlava_Bardiovaci, I.Danihel, J.Klement. Foto Jozef Fasanga

kráľovná. (Trvanie výstavy do 28. Apríla 2016).

Svieže farby, dynamické tvary, expresívny, dramatický účinok, ale aj lyrické línie a čarovná atmosféra krajiny prilákali na výstavy mnoho záujemcov.

Marianna Bárdiová

Termíny uzávierky, zmeny a kontakty do Malachovských novín

Vážení Malachovčania a prispievatelia do Malachovských novín. Rada by som vám dala do pozornosti pár ZMIEN týkajúcich sa novín.

Termín najbližšej uzávierky pre príspevky do novín:

**Malachovské noviny - SEPTEMBER
uzávierka - 15.9.2016**

Príspevky, ktoré budú doručené po termíne uzávierky prechádzajú automaticky do nasledujúceho čísla. Termíny sme konzultovali s vedením obce.

NOVINKY

Do novín pribudnú nové rubriky:

Zdravotné okienko

Zaslúžia si pochvalu - pochvalné okienko

Tak toto NIE ! - kritické okienko

Z tvorby našich detí - budeme uverejňovať kresby, básne a malé diela našich detí, príspevky posielajte mailom vo formáte JPG.

NOVÁ E-MAILOVÁ adresa pre príspevky do Malachovských novín je:

malachovnoviny@gmail.com

Teším sa na vaše príspevky

Priezviská Malachova a ich prímenia - časť 3.

Dzúrik

Priezvisko Dzúrik pochádza z krstného mena Juraj, ktoré vzniklo z gréckeho slova Georgos v jeho pôvodnom význame "roľník". Na strednom Slovensku sa domácke podoby mena Juraj najčastejšie používajú so začiatočným d- alebo v asibilovaných podobách typu Dzuro, Dzurí a z týchto podôb sa tvorili viaceré priezviská a medzi nimi aj priezvisko Dzúrik¹. Príponu -ík majú najmä synovské priezviská, ktoré vyjadrujú príslušnosť synovský vzťah k otcovi ako hlave rodiny alebo vzťah k rodine ako celku. Priezvisko Dzúrik sa na Slovensku v roku 1995 nachádzalo 191 krát, najčastejšie v okrese Banská Bystrica². Korene malachovských nositeľov tohto priezviska treba hľadať v obci Králiky.

Hanák, Hronec a Oravec

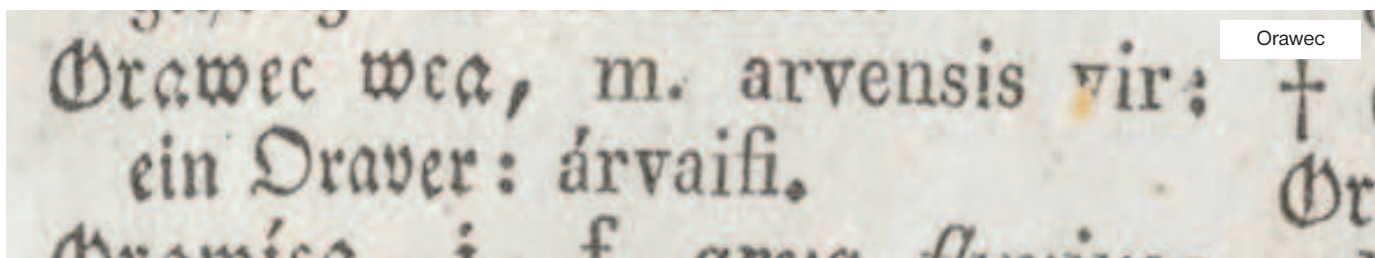
Tieto priezviská vznikli z krajových obyvateľských mien a z prídavných mien utvorených z názvov administratívnych a prírodných územných celkov, buď zakončených na -ec Hronec, Oravec alebo -ák Hanák³. Priezvisko Hronec je odvodené z pomenovania obyvateľa Pohronia ale vyskytuje sa napríklad aj v názvoch samotných obcí ako Čierny Hronec, Hronec, Hronsek. Slovným základom pre vznik tohto priezviska je bezpochyby názov rieky Hron. Priezvisko Hronec sa na Slovensku v roku

a v prechýlenej ženskej podobe Kapustová 1047 krát. V Malachove v tomto roku žilo 26 mužských a 35 ženských nositeľov tohto priezviska⁹. Priezvisko Kapusta patrí k najstarším a zároveň najpočetnejším malachovským priezviskám s dlhodobým kontinuálnym pôsobením v obci. Zmienky nachádzame napríklad v daňovom súpise z roku 1715 a 1720. Podľa daňovej štatistiky z druhej polovice 18. storočia je zrejme, že toto priezvisko v Malachove jasne dominovalo, tak napríklad v rokoch 1773 až 1783 bývalo v obci až 11 rodín s týmto priezviskom. Je samozrejme, že v slovníku A. Bernoláka heslo kapusta nemôže chýbať¹⁰.

Králik

Toto priezvisko vzniklo určitým metaforickým prenesením vlastností zvierata (kráľíka) na jej nositeľa. Priezvisko Králik sa na Slovensku v roku 1995 nachádzalo 2326 krát v 422 lokalitách a ženskej podobe Králiková 2414 krát¹¹.

V prostredí Malachova je toto priezvisko menej početné ale vyskytuje sa tu od druhej polovice 18. storočia prakticky až dodnes. Je vysoko pravdepodobné, že nositeľ tohto priezviska dal názov súčasnej obci, v minulosti osady Králiky. Podobnými paralelami pomenovania lokalít podľa pôvodných resp. prvých osadníkov sú tieto príklady: Kordík -> Kordíky,

Oravec

1995 nachádzalo 736 krát v 170 lokalitách, najviac v obci Strelníky a potom v Banskej Bystrici⁴. Pôvod nositeľov tohto priezviska v Malachove treba hľadať vo Zvolenskej Slatine.

Obyvateľské meno kraja Oravec (tzn. obyvateľ Oravy, ten kto pochádza z Oravy) sa stalo východiskom pre vznik priezviska Oravec. V roku 1995 žilo na Slovensku celkovo 3812 rodín s týmto priezviskom⁵. Korene malachovských nositeľov tohto priezviska siahajú do Podlavia. V slovníku Antona Bernoláka z roku 1825 sa tiež nachádza heslo Oravec⁶.

Priezvisko Hanák bolo otvorené z názvu kraja na Morave v povodí rieky rovnakého mena. Pojem Hanák je označením obyvateľa Hanej alebo človeka, ktorý z tohto regiónu pochádza. Priezvisko Hanák sa v roku 1995 nachádzalo na Slovensku 700 krát v 170 lokalitách⁷.

Kapusta

Priezviská a prezývky tvorené podľa vlastností vznikali najčastejšie metaforou z pomenovaní zvierat, rastlín a iných reálií blízkych vtedajšiemu človeku. Patrili by sem stovky priezvisk, ktoré boli tvorené týmto spôsobom. Priezvisko Kapusta patrí do skupiny priezvisk, ktoré vznikli podľa názvov a pomenovaní rastlín, plodov a stromov⁸.

Priezvisko Kapusta sa na Slovensku v roku 1995 nachádzalo 1053 krát

Bula -> Buly, Mistrik -> Mistriky, Donoval -> Donovaly. Prvou stopou, ktorá by mohla naznačovať pravdivosť tohto tvrdenia je záznam radvanskej rímsko-katolíckej cirkevnej matriky, ktorá sa začala písať už v roku 1668, avšak nie ako zvyčajne matričnými zápismi, ale písomnou správou o stavbe kostolnej veže v Radvani na Hôrke. Hovorí sa v nej o tzv. štyroch porubách, ktoré boli prijaté od obyvateľov jednotlivých dedín na stavbu veže. Išlo o finančné čiastky, ktoré obce zaplatili v takomto poradí: Radvaň, Skubín, Malachov, Kremnička, Pršany, Kráľová, Iliaš, Dolný Rakytovec a Králik z hori.

Steinsdorfer

Priezvisko Steinsdorfer patrí do skupiny nemeckých priezvisk a na Slovensku sa v roku 1995 nachádzalo 14 krát z toho 2 nositelia boli v Malachove¹². Korene malachovských nositeľov tohto priezviska siahajú do Ľubietovej.

text a foto:
Tomáš Cimerman

¹ Majtán, M.: Naše priezviská. VEDA, Bratislava, 2014, s. 14

² Ďurčo, P. a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku...

³ Majtán, M.: Naše priezviská. VEDA, Bratislava, 2014, s. 40

⁴ Ďurčo, P. a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku...

⁵ Ďurčo, P. a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku...

⁶ Bernolák, A.: Slowár Slowenski Česko-Latínsko-Nemecko-Uherski. Tomus II. Budae Typis et Sumtibus Typogr. Reg. Univers. Hungaricae, 1825

⁷ Ďurčo, P. a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku...

⁸ Majtán, M.: Naše priezviská. VEDA, Bratislava, 2014, s. 46

⁹ Ďurčo, P. a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku...

¹⁰ Bernolák, A.: Slowár Slowenski Česko-Latínsko-Nemecko-Uherski. Tomus II. Budae Typis et Sumtibus Typogr. Reg. Univers. Hungaricae, 1825

¹¹ Ďurčo, P. a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku...

¹² Ďurčo, P. a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku...

Aerobic Zumba maratón v Malachove

Dňa 10. 4. 2016 sme v spolupráci s OZ Vidiečanky Malachov zorganizovali dlho očakávaný Aerobic Zumba maratón. Táto zaujímavá myšlienka vznikla s Jankou Krnáčovou, ktorá organizuje rôzne podujatia v obci Malachov. Neváhali sme a pustili sme sa do spolupráce

Na prípravu sme však mali necelé dva týždne. Oslovili sme aj niekoľkých sponzorov, ktorým sa akcia páčila a všetci ju s radosťou podporili. Naši sponzori boli OZ Vidiečanky Malachov, Obec Malachov, Vináreň Venezia, Pralines SC Europa, Cinemax BB, Tea Shop SC Europa, BIBI, Solárium Europa, BioTech, Yannick Sport, JEUNESSE a LYRA. Počas maratónu nás sprevádzali certifikovaní inštruktori Marián Vo Van, študent Univerzity Mateja Bela, Filozofickej fakulty z Katedry Telesnej výchovy a športu, sa Aerobicu a fitness sa venuje od roku 2009. Júlia

... precvičili sme naše telá a to poriadne ...

... nevynechali sme ani bruško ...

Kubovčíková, študentka Univerzity Mateja Bela, Ekonomickej Fakulty z Katedry Ekonomiky a Manažmentu podniku, sa Zumbe ktorú povýšila na Power Zumbu venuje od roku 2012. Naši inštruktori, si pre nás pripravili 3 hodiny plné zábavy, tanca a posilňovania. Prvá hodina bola Zumba s Julkou, pri ktorej sa ženy poriadne zahriali a zatancovali si. Druhá hodina bol Aerobic s Majom, kde si ženy poriadne zamakali a tak posilnili všetky partie. Tretiu hodinu si pripravili spoločne a cvičili vo dvojiciach a záver ukončili strečingom. K hlavným organizátorom patrí Viktória Veľká, študentka Univerzity Mateja Bela ktorá bola zároveň hlavnou fotografkou a manažérkou akcie v spolu práci s Jankou Krnáčovou. V závere by sme sa chceli poďakovať OZ Vidiečanky Malachov, Obci Malachov a všetkým sponzorom, ktorí našu akciu podporili. V budúcnosti by sme chceli tento maratón opakovať a spraviť z neho tradíciu.

text a foto: Viktória Veľká

Vyberáme z matriky

(stav k 10.04.2016)

Celkový stav obyvateľstva v Malachove: 1111 obyvateľov, z toho 551 mužov a 560 žien.

Zoznam detí narodených od marca 2016

Martin Furčák, 15.12.2015, matka Ing. Eva Furčáková, rod. Snopková, Ortútska 225
Benjamin Leeder, 23.1.2016, matka Daša Leederová, rod. Hanesová, Ortútska 20
Rebecca Fábry, 29.2.2016, matka Aneta Filová, Ortútska 45

Rodičom blahoželáme!

JUBILANTI

	Dát. narodenia	Vek	Bydlisko
Solivajsová Mária	1.1.1931	85	Ortútska 27
Bystriansky Ján	12.1.1941	75	Ortútska 181
Pálová Mária	14.2.1946	70	Banická 43
Vajsová Anna	5.4.1926	90	Ortútska 151

OPUSTILI NÁS

	Vek	Bydlisko	Dát. úmrtia
Peter Klačan	51	Banická 87	20.12.2015
Mária Krnáčová	86	Banická 63	22.12.2015
Koloman Kochlica	80	Ortútska 108	23.12.2015
Karol Kohút	74	Ortútska 235	24.02.2016

Zberné miesto je otvorené každú stredu

8.00 – 11.00 15.00 – 18.00

Na zbernom mieste sa zbierajú:

- Kovy
 - Drobný stavebný odpad, oddelený od ostatného odpadu (poplatok 0,075 eur/kg)
 - Elektro
 - Ostatný nadrozmerný odpad, ktorý sa nedá umiestniť do kuka nádob
- Plasty, sklo, papier a kartóny nenoste do zberného miesta. Vytriedené sa ukladajú podľa druhu odpadu do farebných kontajnerov, umiestnených v obci.

Veľké kontajnery (nie farebné) na ostatný odpad, ktoré boli presunuté z konečnej zastávky autobusu pod Skalku, sú určené pre len chatárov na bežný odpad, nie pre občanov Malachova. Bežný odpad občania Malachova po vytriedení majú uložiť do svojich kuka nádob pri dome.

Z činnosti OZ Malachovská dolina

Dňa 15.4.2016 sa uskutočnilo valné zhromaždenie Občianskeho združenia Malachovská dolina. Na valnom zhromaždení sa okrem členov OZ zúčastnila aj starostka obce Dr. Lucia Ferenc Gajdúšková a ostatní hostia. Starostka na úvod poďakovala členom združenia za nezištnú prácu a pomoc pri zveľaďovaní obce a jej okolia.

Podľa správy o činnosti za rok 2015, ktorú na valnom zhromaždení prezentoval predseda OZ Milan Smolík, občianske združenie malo v roku 2015 31 členov. Výbor pracoval v zložení: Miroslav Brieda, Ľubica Briedová, Vladimír Druga, Milan Smolík a Pavol Terem. Revízná komisia mala troch členov a pracovala v zložení: Lucia Kapustová, Katarína Bedriková a Zuzana Plajová. Úlohu tajomníčky vykonávala Marianna Bárdiová. Keďže niektorí členovia predstavenstva z dôvodov pracovnej zaneprázdnenosti oznámili svoje odstúpenie a volebné obdobie sa skončilo aj členkám revíznej komisie, bolo potrebné vykonať nové voľby. Výsledkom volieb uskutočnených na valnom zhromaždení je nové zloženie výboru, menovite: Vladimír Druga, Adam Lichý, Emília Snopková a Ondrej Slivka. Osadenstvo revíznej komisie ostalo nezmenené. Aj predsedom OZ bude naďalej Milan Smolík. Úlohu tajomníčky prevezme Milka Snopková.

Za všetkých účastníkov valného zhromaždenia ďakujeme gazdinkám, ktoré pripravili chutné občerstvenie. Mária Briedová, Elena Oravcová a Jarka Bukvajová urobili šalát. Zákusky nachystali Lydka Boďová, Mária Dobrotová a Emília Snopková. Realizované aktivity od posledného valného zhromaždenia v r. 2015:

1. Uskutočnili sme turistický pochod 8.5.2015 pri príležitosti výročia ukončenia 2. svetovej vojny. Pochod organizačne pripravili Ján Oravec a Miro Brieda.
2. Od apríla až po september r. 2015 sme pokračovali v opravách smerovníkov, náučných tabúl a v opravách značkovania stromov na náučných chodníkoch a v obci. O týchto aktivitách sme Vás priebežne informovali v predchádzajúcich vydaniach Malachovských novín. O opravy sa postarali najmä Vlado a Zuzana Drugovci, Miro Bárdi, Jozef Frčka a Martin Pál s pomocníkmi. Okrem toho Vlado Druga spracoval dotazník o Banskom náučnom chodníku pre pripravovanú publikáciu o náučných chodníkoch na Slovensku. Vo februári 2016 sme opravili aj hojdačku na zastávke Strelec. Materiál - kmeň s priemerom 25 cm a dĺžkou 230 cm - zaobstaral a priviezol Jozko Nikšič. Pavol Terem a Ondrej Dobrota ho obrúsili, natreli a zavesili na miesto. V apríli 2016 Milan Smolík a Adam Lichý opravili vyvrátený rázcestník pod Pamätníkom padlých sovietskych le-

cov. V dôsledku poveternostných vplyvov sa spodná časť poškodila a celý stĺp sa vyvrátil. Smerovník bol znovu upevnený na kovové úchytky a spadnuté tabuľky boli pripevnené k samorastu. Pri tej príležitosti Adam Lichý a Dušan Vagán prečistili lyžiarsku trasu od padnutých stromov až po Krpcovú.

3. Zúčastnili sme sa v súťaži vo varení guláša na Dňoch obce Malachov 19. septembra 2015 v zložení: šéfkuchár - Miro Brieda, členovia - Elenka Oravcová, Majka Briedová, Ondrej

...valné zhromaždenie ...

Slivka. Družstvo svojim skvelým gulášom získalo 2. miesto.

4. Sledovali sme aktuálne výzvy pre získanie grantov. So sledovaním grantových výziev a s podávaním projektov pomáha Adam Lichý. Finančné prostriedky sme sa snažili získať najmä na rekonštrukciu konečnej autobusovej zastávky Malachov - Kopanice. Nákras novovej drevenej zastávky v štýle doterajších zastávok Strelec a Mazúch zhotovil Miroslav Bárdi. Projektový zámer bol podaný v Nadácii Orange aj v Nadácii SPP. Projekt však zatiaľ úspešný nebol.

5. V spolupráci s obcou sme sa zúčastnili ankety Nadácie Ekopolis - Strom roka 2015. Nominované čerešne na Dieli neboli vybrané medzi 12 finalistov. Stromy však posúdil odborník, bol zistený ich vek a boli zdokumentované. Od starších obyvateľov obce sme získali spomienky a príbehy o stromoch. Myšlienke sa venoval Adam Lichý.

6. Pokračovali sme v aktivitách spojených s obecným múzeom Kováčovie dom. Mali sme v pláne vyrobiť a inštalovať dve bráničky k oploteniu dvora. V septembri 2015 sa realizovala jedna brána pri vstupe do objektu, ktorú vyrobili Ján Oravec s Paľkom Teremom. V marci 2016 brigádnicí objednali a uložili ďalší materiál na opravu maštaľky pri múzeu (dosky a foršty). Ján

Oravec, Pavol Terem, Milan Smolík a Daniel Dobrota po jeho vyschnutí dokončili obloženie maštaľky. Dokončilo sa osvetlenie na priečeli Kováčovie domu a bola tam namontovaná lampa so senzorom. Predseda OZ zabezpečil výrobu pečiatky Obecného múzea podľa návrhu Mira Bárdiho. Návštevníci si tak budú môcť do svojich turistických záznamníkov pridať novú značku. Zuzka Drugová spracovala dotazník o Kováčovie dome a tradičnej kultúre, ktorú prezentuje do pripravovanej celoslovenskej publikácie.

7. Problematikou vyhlásenia lokality pod Hornou a Dolnou skalou za chránené územie sa zaoberali Vladimír Druga, Milan Smolík aj Adam Lichý. Predseda Milan Smolík bol vo Zvolene za riaditeľkou správy Chránenej krajiny oblasti Podpoľania v Štátnej ochrane prírody

Ing. Vladimírou Fabriciusovou, PhD., ktorá sľúbila, že situáciu preverí. O situáciu sa potom písomne zaujímal Vlado Druga, ktorý v apríli 2016 dostal odpoveď od pracovníka Štátnej ochrany prírody Vladimíra Hruza, ktorý ho informoval o podaní návrhu na územie európskeho významu, čo je druh chráneného územia prírody. Návrh je v súčasnosti na

ministerstve životného prostredia na posúdení, po ktorom sa bude vedieť, či územie na ministerstve odobrili. Adam Lichý sa stretol s Ing. Mariánom Jasikom, ktorý v minulosti spracoval návrh na vyhlásenie chráneného územia. Ing. Jasik nám poskytol dokumentáciu aj s mapou navrhovaného chráneného územia a vzácne rady. Ing. Jasik ponúkol spoluprácu a pomoc pri našich aktivitách v súvislosti s problematikou pralesov.

8. Rozbehla sa aj práca na monografii obce Malachov. Editorka Marianna Bárdiová v spolupráci s užším kolégiom - Vladom Drugom, Tomášom Cimermanom a Adamom Lichým viackrát konzultovali a zostavili autorský tím monografie. Editorka pripravila a realizovala prvé stretnutie autorov za účasti starostky Lucie Ferenc Gajdúškovej. Po stretnutí sa užšie kolégium znovu zišlo a upresnilo štruktúru monografie. Editorka navrhla aj plánovaný rozsah jednotlivých kapitol a podkapitol. Ďalšie stretnutie plánuje na jún 2016. Texty a prílohy by mali byť odovzdané do mája 2017, aby mohla monografia vyjsť koncom roka 2017. To však bude závisieť aj od úspešnosti projektu a získania finančných prostriedkov.

pokračovanie na strane 15

Z činnosti OZ Malachovská dolina

Dokončenie zo strany 14

Plánované podujatia na nasledujúce obdobie

1. Sledovať vyhlasovanie aktuálnych výziev pre projekty na ďalšie obdobie, aby sme sa mohli uchádzať o finančné granty na dokončenie Historického náučného chodníka, na monografiu obce Malachov, na prestavbu autobusových zastávok a na rozličné aktivity.
2. Uskutočniť tradičný turistický pochod v sobotu 7. mája 2016 pri príležitosti 71. výročia ukončenia 2. svetovej vojny.
3. Zabezpečiť účasť nášho družstva v súťaži vo varení guláša na Dňoch obce Malachov.
4. Pokračovať na príprave monografie obce Malachov.
5. Prihlásiť Malachov do ďalšieho ročníka celoslovenskej súťaže - Strom roka 2016.
6. V spolupráci s OZ Klubom dôchodcov Malachovčan a Martinom Pálom pripraviť Fašiangy 2017.
7. Naďalej aktívne sledovať dianie v súvislosti so zapísaním územia pod Hornou a Dolnou skalou medzi chránené územia prírody.
8. Hlavnou úlohou aj v tomto roku bude Malachovská banská cesta a jej náučné chodníky. V spolupráci so starostkou obce bude potrebné dokončiť darovaciu zmluvu medzi našim OZ a obcou, ktorá do svojho majetku prevezme náučné tabule, lavičky, rázcestníky a smerovníky, ako aj ich poistenie proti poškodeniu vandalmi, živlami a proti odcudzeniu. Naďalej budeme spolupracovať s obcou na udržiavaní a opravách týchto oddychových a informačných prvkov. V tomto roku to budú najmä nasledovné úlohy: osadiť oddychové lavičky na Banskom a Prírodovednom chodníku; dokončiť maľovanie značiek na stromy na trasách náučných chodníkov namiesto poškodených plastových značiek; skontrolovať náučné chodníky a opraviť poškodené smerovníky, prípadne chýbajúce doplniť; doplniť zábrany okolo Rekreačnej lúky Pod Skalkou proti vstupu motorových vozidiel na lúku.
9. Podľa potreby budeme aj naďalej spolupracovať s OZ Klub dôchodcov Malachovčan na dotvorení obecného múzea a jeho okolia. V tomto roku to budú najmä tieto úlohy: v spolupráci so starostkou obce doriešiť majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov okolo Kováčovie domu; po tomto vysporiadaní dokončiť oploštenie dvora aj s bránou v spodnej časti; zabezpečiť vytvorené parkovisko pod múzeom, tak aby slúžilo len pre návštevníkov múzea; dokončiť práce na hospodárskej stavbe v dvore múzea.
10. Oddychové miesto pred obchodom Jednota v Malachove majú naďalej v starostlivosti manželka Georgievovci.
11. Podľa aktuálnych pozvánok navštevovať podujatia partnerských organizácií a udržiavať s nimi dobré kontakty.

Plán činnosti obsahuje len hlavné úlohy, za ktorými je však veľké množstvo organizačnej a brigádnickej práce. Dá sa predpokladať, že aj okrem uvedeného nám počas roka ešte pribudnú ďalšie možnosti a aktivity. Preto Vás všetkých chceme poprosiť aj v tomto období o vašu pomoc, spoluprácu, dobré rady a nové podnety.

Na texte spolupracovali
Marianna Bárdiová a Adam Lichý

Občianske združenie
MALACHOVSKÁ DOLINA
v spolupráci so ZO SZPB Badín

**Vás pozývajú na turistický pochod
pri príležitosti 71. výročia ukončenia 2. svetovej vojny
v sobotu 7. mája 2016**

Stretnutie :

Stretnutie turistov o 9:00 hodine na konečnej zastávke autobusu v Malachove (Malachov - Kopanice)

Trasa:

Malachov - Horáreň - Pamätník sovietskych letcov (položenie kytíc k pamätníku za obce Malachov a Badín) - Dolná Skala - Horná Skala - Hostinec - Malachov (Badín)

**VÍTANÁ JE ÚČASŤ VŠETKÝCH ZÁUJEMCOV,
HLAVNE MLADÝCH ĽUDÍ**

Občerstvenie si každý účastník zabezpečí sám

Tešíme sa na stretnutie s Vami !

Miroslav Brieda, Ján Oravec
organizátori pochodu

Občianske združenie VIDIEČANKY MALACHOV
Vás srdečne pozýva na koncert

Rusín ČENDEŠ Orchestra

3. 6. 2016 (piatok) 19,00 hod.

KULTÚRNY DOM MALACHOV

Predpredaj lístkov: Vináreň VENEZIA MALACHOV
a Informačné centrum Banská Bystrica 048/415 50

predpredaj 7,50 €

v deň koncertu 9 €

ZŤP 2 €

deti 1 €

informácie: 0949 566 008

Malachovské noviny, roč. X, č. 1/2016

Občasník vydáva: Obecny úrad Malachov v spolupráci s občianskymi združeniami pôsobiacimi v Malachove, ISSN 1339D1798

Sídlo vydavateľa: Ortútska 145, 974 05 Malachov, IČO vydavateľa: IČO 00 620 891,

Registrovaný: Ministerstvom kultúry SR pod č. EV 4270/11, farebná verzia vo formáte pdf na www.malachov.sk,

Číslo redakčne pripravila: Bc. Jana Bušovská, e-mail: malachovnoviny@gmail.com, kontakt: 0911 25 11 09.

Graf. úprava: BUBU cestovná kancelária, s.r.o. Tlač: spol. REPROservis, Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a úpravy rukopisov!